

Zozo, kritische informatie over jeugdliteratuur is te bestellen door storting van Bfr. 100 of f 7,- (porto Bfr. 10 of f 2,-) op rekeningnummer 001-0351611-62 (voor Nederland 3599499) t.n.v. Pax Christi Vlaanderen, Kleine Beerstraat 20, B 2000 Antwerpen.

Wie meer wil weten over of hoe dan ook wil meewerken aan de *Alternatieve Werkgroep Jeugdliteratuur* kan eveneens terecht op bovenstaand adres.

Peter
Dekkers

WERKEN MET BOEKEN

De belangstelling van het onderwijs voor de jeugdliteratuur is de laatste jaren enorm toegenomen. Dat is goed te merken in de onderwijsbladen. *Moer en Jeugd in school en wereld* hebben themanummers gewijd aan het werken met jeugdboeken. In *Aldoende, Taal en teken, Interkom, Levende talen, Onderwijs en opvoeding, Kleuteropvoeding, De wereld van het jonge kind* en *Metamorfose* staan regelmatig artikelen over jeugdliteratuur. De oplagen van *Verkenningen op het gebied van jeugdliteratuur* en *Stimulatief* lijken vooral uitgebreid door schoolabonnementen. En er is een nieuw tijdschrift gekomen, dat zich specifiek bezig houdt met (wetenschappelijke) studies over jeugdliteratuur: *Project Jeugdliteratuur*. Naast de algemene handboeken voor opleidingsinstituten is *De onderste plank* verschenen. En ook *Plezier in boeken* dat de boekpromotie op school beoogt.

Het ligt helemaal in de lijn van deze groeiende belangstelling, dat ook de CMM (de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs) zich is gaan bezighouden met het literatuuronderwijs aan jonge kinderen. Op weg naar de ontwikkeling van een leerplan heeft de CMM een nota uitgegeven, *Werken met boeken*. Zoals te doen gebruikelijk in de CMM zal deze nota 'in het veld' worden besproken.

Er zijn tussen april en november vijftien discussiemiddagen georganiseerd door heel het land heen. Na deze besprekingen met kleuterleiders en onderwijzers neemt de CMM nog contact op met opleidingsinstituten. En pas daarna wordt een beslissing genomen over een leerplanontwikkeling voor literatuuronderwijs aan vier- tot twaalfjarigen. De lange weg staat beschreven in het 'vooraf' van *Werken met boeken*, dat aan elke school is toegezonden.

De discussienota is ook heel leesbaar voor degenen die niet naar de discussiemiddagen van de CMM gaan. Voor een eerste oriëntatie omtrent de taak van het toekomstig basisonderwijs met betrekking tot literatuur is het boekje geschikt. Ik zal hieronder in het kort weergeven, wat er in *Werken met boeken* te vinden is.

Hoofdstuk I heet: 'Beschrijving van enkele lessen en wat conclusies daarbij'. Er staan praktijkverslagen in van het gebruik van een prentenboek in een kleuterklas, een gedicht in een kleuterklas en een verhaal in een basisschoolklas. Uit de analyses van het gebeurde zijn conclusies getrokken met betrekking tot de doelstellingen en werkvormen van het gebruik van boeken in de klas, en de vaardigheden waarover de leerkracht bij dit literatuuronderwijs moet beschikken.

Hoofdstuk II gaat over 'Het huidige leerplan en examenprogramma van pedagogische academies en kleuterleidsteropleidingen'. De leerplannen zijn doorgesnuffeld aan de hand van vragen als: welke secundaire literatuur wordt er gebruikt; welke didactische werkvormen worden gehanteerd; en dergelijke. De conclusie is, dat in veel gevallen de leerkrachten nog niet of in onvoldoende mate worden opgeleid tot de vaardigheden die in het eerste hoofdstuk bleken nodig te zijn.

Hoofdstuk III geeft 'Een globaal overzicht van de huidige praktijk-situatie in kleuter- en lagere scholen'. Door middel van een enquête hebben de samenstellers getracht enigszins een beeld te krijgen van het gebruik van jeugdliteratuur op school. Uit de gegevens blijkt, dat er op de lagere school minder aan echte boekpedagogiek wordt gedaan dan op de kleuterschool.

Hoofdstuk IV behandelt 'Enkele lesmogelijkheden voor literatuuronderwijs aan vier- tot twaalfjarigen'. Het zijn lesverslagen van enkele onderwijsgeevenden. Dit hoofdstuk 'hangt' een beetje aan het geheel van de nota.

Hoofdstuk V bespreekt nog eens de weg 'naar een project voor leerplanontwikkeling'. En hoofdstuk VI sluit daarbij aan: 'Waarover willen wij met u praten?' Daarin staan ook stellingen, waarmee je ook buiten de discussiemiddagen een discussie onder collega's zou kunnen aanzwengelen; zoals deze: 'Er zijn onderwijsgeevenden, die beweren dat 4 uren in de week lezen op school even zinvol is als de vormen van literatuuronderwijs die aangegeven zijn in hoofdstuk I van deze nota.'

De discussienota *Werken met boeken* ziet er leuk uit en is eenvoudig leesbaar geschreven. En dat is best verwonderlijk als je weet dat het groepswerk is van een subcommissie van elf personen. De floeperige ethiek van de CMM heeft ons de namen van de samenstellers weer onthouden. Het kostte me weinig moeite die te achterhalen:

Bauer-Van Wechem, R.

Bolle, C. (tijdelijk)

Bots, A.

Dekker, A.
Graaff, E. de
Haak, R.
Meelis, T.
Naeff, J.
Riemens-Feteren, E.
Spijer, A.
Wage, H. (tijdelijk)

Elke kleuter- en basisschool heeft *Werken met boeken* ontvangen. Belangstellenden kunnen daar dus terecht. (Een mooie gelegenheid om de drempelvrees te overwinnen.)

Adressen van de auteurs

Ria Jaarsma, Vreelandseweg 56, Nederhorst den Berg
Tineke Smit, Jac. van Lennepkade 240, Amsterdam
Frans Weeber, p/a Freinet Beweging Nederland, Postbus 116, Delft
Haije Stobbe, Otto de Kat & Aart de Ridder, p/a Poortenaarlaan 14, Nieuwegein